

ЗАКОН ЗА ИНОВАЦИИТЕ

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1 (1) Този закон урежда обществените отношения, свързани с формиране и провеждане на националната политика в областта на иновациите.

(2) Иновациите имат стратегическо значение за:

1. преодоляване на негативните последици от изменението на климата, недостига на ресурси и от демографските промени;
2. повишаване на конкурентоспособността на предприятията;
3. осигуряване на интелигентен растеж на икономиката;
4. създаване на работни места;
5. активиране на връзките в триъгълника на знание: образование, изследванията и бизнеса за задоволяване потребностите на обществото.

Чл.2 Този закон има за цел да създаде условия за:

1. устойчиво развитие на националната икономика и осигуряване на условия за ускорен икономически растеж;
2. постигане на регионално сближаване между районите за планиране в страната в областта на иновациите;
3. съгласуване на политиките за развитие на науката, технологиите, образованието и иновациите;
4. увеличаване на публичното и частното финансиране за иновации;
5. допълняемост между източниците за финансово стимулиране на иновациите.

Чл.3 При прилагане на този закон на всички нива, включително при планиране, програмиране, финансиране, наблюдение и оценка на мерките за подпомагане и насърчаване на иновациите се спазват принципите на предвидимост, прозрачност, равнопоставеност, съгласуваност, партньорство, отчетност, ефективност и свеждане на регулаторната намеса до минимално необходимото.

Чл.4 (1) Иновация е създаване и/или внедряване на нов или значително усъвършенстван продукт, процес или организационен метод.

(2) Иновациите са свързани с развитието и пазарно приложение на продукти, процеси и методи, които са нови или съществено подобрени в сравнение със съществуващото знание в съответната област.

(3) Иновациите водят до измерим положителен икономически, социален и/или екологичен ефект.

(4) Иновациите включват индустриални изследвания, експериментални разработки, проучване на техническа осъществимост, придобиване на права върху обекти на интелектуалната и индустриалната собственост, консултантски и поддържащи услуги за иновации и други, които отговарят на условията по ал. 1, 2 и 3.

(5) Иновациите са продуктови, процесни и организационни.

Чл.5 (1) Държавата създава благоприятна среда за стимулиране на иновационните процеси чрез данъчни, митнически, регулаторни и други икономически, финансови и социални облекчения.

(2) Държавата стимулира иновационната активност на предприятията, научно-изследователските организации и други юридически лица при условия и по ред, определени в съответните специални закони.

ГЛАВА ВТОРА

ОРГАНИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА ИНОВАЦИИТЕ

Чл.6 Държавната политика в областта на иновациите се определя от Министерския съвет и се провежда от министъра на икономиката, енергетиката и туризма съгласно Иновационната стратегия за интелигентна специализация, приета от Министерския съвет. Иновационната стратегия се разработва в съгласуваност и допълняемост с Националната стратегия за развитие на научни изследвания.

Чл.7 (1) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма:

1. ръководи, координира и контролира осъществяването на държавната иновационна политика, при взаимодействие с държавните органи, органите на местното самоуправление, юридически лица с нестопанска цел, бизнес организации и други заинтересовани страни
2. внася за одобрение в Министерския съвет на всеки две години до 31 март на съответната година доклад за състоянието на иновационния потенциал на националната икономика.

Чл.8 (1) Докладът съдържа:

1. анализ на състоянието и напредъка в постигането на целите на държавната иновационна политика посредством наблюдение и оценка на система от показатели за ефективност
2. оценка на резултатите от мерките за насърчаване на иновациите, залегнали в иновационната стратегия;
3. оценка на ефективността на изразходваните обществени средства за стимулиране на иновациите;
4. план за действие в следващия двугодишен период.
5. описание на необходимите действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност;

(2) Докладът по ал. 1 се публикува на интернет страницата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

Чл.9 Планът за действие съдържа:

1. мерки за подпомагане и насърчаване на иновациите за изпълнение на приоритетите на:
 - а) иновационната стратегия за следващия двугодишен период;
 - б) регионалните стратегии за развитие;

- в) секторни стратегии за развитие, разработени от съответните сектори, представени от национално представените работодателски организации и утвърдени от министъра.
- 2. обща оценка на необходимите публични и частни ресурси за реализация на плана;
- 3. индикаторите за наблюдение и оценка.

Чл.10 (1) При осъществяване на дейността си по чл. чл. 6 и 7 министърът на икономиката и енергетиката се подпомага от Съвет по иновации, наричан по-нататък „съвета“.

- (2) Съветът е експертно консултативно звено с председател и членове.
- (3) Председател на съвета е министърът на икономиката, енергетиката и туризма.
- (4) Съставът на съвета включва :
 - 1. представители на министерства, агенции, участващи във формирането и реализация на иновационната политика, в рамките на не повече от 30 % от общия брой членове на съвета, включително представител на Фонда за научни изследвания, на Националния съвет за научни изследвания;
 - 2. представители на научно-изследователските организации и висшите учебни заведения;
 - 3. представители на шестте регионални съвета за развитие;
 - 4. представители на финансиращите институции;
 - 5. представители на бизнес организациите и неправителствени организации.
- (5) По решение на съвета и по реда, определен в правилника по ал.. 7, за подпомагане на дейността му могат да бъдат привлечени експерти и/или да бъдат създавани работни групи.
- (6) Съветът по иновации има следните правомощия и задължения:
 - 1. подпомага координацията на националната политика в областта на иновациите и гарантира взаимодействието между участниците в иновационната система;
 - 2. прави предложения по отношение на приоритетни области и мерки за въздействие и техните териториални аспекти;
 - 3. оценява допълняемостта и съгласуваността на инструментите и мерките за провеждане на политиките в областта на науката и иновациите.
 - 4. разглежда и дава становища по доклада по чл. 8 преди утвърждаването му от министъра на икономиката, енергетиката и туризма;
 - 5. предоставя становища по предложения за международно сътрудничество на Република България в сферата на иновациите.
- (7) Съставът и дейността на съвета се урежда с правилник, одобрен от министъра на икономиката, енергетиката и туризма.
- (8) Министерството на икономиката, енергетиката и туризма осигурява административното и техническо обезпечаване на дейността на съвета.

ГЛАВА ТРЕТА

БЪЛГАРСКИ ФОНД ЗА ИНОВАЦИИ

Чл.11 (1) Създава се Български фонд за иновации към министъра на икономиката, енергетиката и туризма, като второстепенен разпоредител с бюджетни кредити, със седалище гр. София.

(2) Статутът и организацията на работа на фонда се уреждат с Правилник за устройството, функциите и дейността, приет от Министерския съвет.

Чл.12 Основният предмет на дейност на Българския фонд за иновации е да:

1. реализира мерки за подпомагане и насърчаване на иновациите, включени в плана за действие по чл. 9, чрез:
 - а) финансира проекти и дейности за насърчаване на иновациите, съгласно иновационната стратегия;
 - б) грантово финансира иновационни проекти на конкурсен принцип по национални и международни програми;
2. спомага за формирането на благоприятна среда за иновации, чрез прилагането на съответни мерки;
3. оказва консултантски услуги на кандидатстващите по програми и проекти управлявани от фонда

Чл.13 (1) Средствата на Българския фонд за иновации се изразходват за:

1. осъществяване на предмета на дейност на фонда;
2. членски внос на Република България в международни и европейски програми в областта на изследователската дейност и иновациите;
3. издръжка на фонда.

(2) Финансирането на проекти се осъществява на база на утвърдени от министъра на икономиката, енергетиката и туризма конкурсни процедури, съгласно одобрената работната програма за дейността на фонда.

(3) Чрез финансирането на проекти се насърчават:

1. сътрудничество на предприятията с изследователските организации за практическа реализация на резултатите от изследванията;
2. изобретателите;
3. реализация на международни проекти;
4. участието на предприятията в Рамковите програми на ЕС;
5. иновациите в предприятията;
6. финансиране на международни консорциуми;
7. създаването и развитието на технологични паркове и др. иновационна инфраструктура;
8. въвеждането на стимули за технологични иновации, за създаване на продукти, въвеждането на продукти на ИКТ индустрията, за демонстрационни проекти и др.;
9. развитието на човешкия ресурс в предприятията за развитие на нови продукти и технологии;

Чл.14 (1) Дейността на Българския фонд за иновации се финансира от:

1. субсидия от държавния бюджет;

2. концесионни плащания по концесии за добив по смисъла на чл. 5, ал. 1 от Закона за концесиите, при които орган по организиране провеждането на процедура за предоставяне е Министерство на икономиката, енергетиката и туризма, в размер не по-малък от 25% от получените приходи;
3. собствени приходи;
4. средства от Кохезионния и Структурните фондове на Европейския съюз;
5. дарения;
6. лихви;
7. други източници.

(2) Размерът на субсидията по ал. 1, т.1 се определя ежегодно със Закона за държавния бюджет.

(3) Неусвоената част от постъпилите по ал. 1 средства, включително средства от минали години, се отчитат задбалансово. Те са неделима част от единната сметка и се изразходват само в съответствие с разпоредбите на този закон.

(4) Средствата по ал. 3 се управляват в рамките на контрола и управлението на ликвидността на системата на единна сметка.

Чл.15 Придобиването на права на интелектуална и индустриална собственост върху продукти, чието създаване е финансирано със средства от фонда, се урежда с договор между фонда и заявителите по смисъла на законодателството за съответните обекти.

Чл.16 Министърът на икономиката, енергетиката и туризма:

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

(а) „продуктова иновация“ е внедряването на нов или в значителна степен усъвършенстван продукт и/или услуга. Продуктовата иновация се счита за внедрена, ако е достигнала до потребителския пазар. Не се считат за продуктова иновация малки промени или усъвършенствания на продукта/услугата с незначително равнище на новост; увеличаване на обема на произведената продукция; прекратяване на производството на съществуващ продукт; промени в резултат само на промени в цените; продукти, произведени по поръчка; редовни сезонни и други циклични промени на продукта; разнообразяване на предлаганите продукти в резултат от въвеждане на незначителни промени;

(б) „процесна иновация“ е внедряването на нов или в значителна степен усъвършенстван метод на производство или доставка (включително съществени промени в техники, оборудване и/или софтуер). Процесната иновация се счита за внедрена, ако се използва в процеса на производство. Не се считат за процесна иновация малки промени или усъвършенствания; повишаване на производство или обслужване посредством добавяне на производствени или логистични системи, които са много сходни с вече използваните; извеждане от употреба на процес; обикновена замяна или разширяване на основните средства; промени в резултат само на промени на производствените цени; изработка по поръчка; редовни сезонни и други циклични промени; търговия с нови или съществено усъвършенствани продукти;

(в) „организационна иновация“ е внедряването на нов организационен метод в стопанските дейности на предприятието, организацията на работното място или външните отношения на предприятието. Не се считат за организационна иновация промени в стопанските дейности на предприятието, организацията на работното

място или външните отношения, които се основават на организационни методи, които вече се използват в предприятието; промени в управленската стратегия; сливания и придобивания; извеждане от употреба на процес; обикновена замяна или разширяване на основните средства; промени в резултат само на промени на производствените цени; изработка по поръчка; редовни сезонни и други циклични промени; търговия с нови или съществено усъвършенствани продукти;

(г) „национална иновационна система“ означава мрежата от институции в обществената и частния сектор, в това число малки и средни предприятия, големи предприятия, изследователски организации, висши училища, посредници, финансиращи институции, чието взаимодействие превръща една идея в процес, продукт или услуга. В националната иновационна система влизат технологични паркове, иновативни клъстери, иновативни предприятия, бизнесинкубатори за иновативни предприятия, Центрове за трансфер на технологии и др. ;

(е) „маркетингова иновация“ е иновация, представляваща значителни изменения в опаковка или дизайн или в методите за продажба и разпространение на стоките и/или услугите.

(ж) „иновативно предприятие“ е това предприятие, което:

1. през една от последните три години е направило инвестиции в НИРД в рамките на 5% от приходите от дейността си и/или;
2. има функциониращо поне една година обособено звено, извършващо НИРД дейности и/или
3. през последната година е въвело продуктова или процесна или организационна иновация.

(з) „посредници“ са организациите, които свързват елементите на националната иновационна система в процеса на създаване, разпространение и използване на иновации;

(и) „висококвалифициран персонал“ са изследователи, инженери, проектантите и маркетинг мениджъри с минимум бакалавърска образователна степен и не по-малко от 5 години съответен професионален стаж. Докторантурата се зачита като съответен професионален стаж.

(к) „иновативен клъстер“ е групиране на независими предприятия - иновативни новоучредени предприятия, малки, средни и големи предприятия, както и изследователски организации – работещи в определен отрасъл и район и имащи за цел да стимулират иновативна дейност чрез насърчаването на интензивни взаимодействия, споделяне на умения и обмен на знания и мнения и допринасящи ефективно за осъществяването на технологичен трансфер, работа в мрежа и разпространение на информация между предприятията в клъстера.

(л) „технологичен парк“ е институционално обособено пространство, което създава благоприятни условия за разработване, внедряване и пазарна реализация на модерни технологии и научно-приложни разработки чрез обединените усилия на научни, изследователски и образователни институции, високотехнологични предприятия, частни предприемачи и инвеститори, държавата и местните власти.

(м) „бизнес инкубатор за иновативни предприятия“ е структура/институция, предоставяща услуги по бизнес инкубиране на регионално равнище (NUTS 2, 3 и 4), която е инфраструктурно обособена и разполага с необходимите ресурси и капацитет за предоставяне на интегрирана подкрепа на стартиращи иновативни предприятия, като дейностите/услугите по бизнес инкубиране могат да включват предоставяне на помещения за ползване от предприятията за определен период от време при гъвкави схеми за наемане, осигуряване на базови офис услуги и оборудване, консултантски, информационни, обучителни и други специализирани

услуги, необходими за развитие и укрепване на предприятията в началната фаза на тяхното развитие.

(н) "грантово финансиране" е безвъзмездно предоставяне на финансова помощ за постигане на определена цел или резултат.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. С влизане в сила на закона министърът на икономиката, енергетиката и туризма издава заповед за прекратяване на пълномощията на действащия до сега Национален съвет по иновации.

§ 2. Исканията за предоставяне на финансиране от финансовата схема за насърчаване на иновативни предприятия (Национален иновационен фонд) за срока на действие на финансовата схема се уреждат по досегашния ред съгласно Правилата за управление на средствата на Националния иновационен фонд.

§ 3. В три месечен срок от влизането на закона в сила министърът на икономиката, енергетиката и туризма утвърждава Правилник за дейността на Съвета по иновации.

§ 4. В три месечен срок от влизане на закона в сила Министерският съвет приема Правилник за устройството и дейността на Българския фонд за иновации.

§ 5. Изпълнението на този закон се възлага на министъра на икономиката, енергетиката и туризма.